

Veš dětská se nejčastěji vyskytuje u dívek. Naklání se k sobě hlavami, půjčují si oblečení, vlasové doplňky. Přenos je podpořen i jejich dlouhými vlasy. Chlapci s krátkými vlasy mají výhodou, veš totiž není schopna žít ve vlasech do 1cm.

Veš dětská zůstává v kontaktu s lidskými vlasy a samovolně je neopouští. Nelétá ani neskáče. K přenosu je třeba přímý, nikoliv pouze zběžný kontakt vlasů postiženého a zdravého člověka. Přenos vzduchem není možný.

Nejčastějším způsobem přenosu je blízký kontakt s napadenými osobami, ale také půjčování čelenek, gumiček, čepic, aj. Přenos je možný i pomocí dalších tkanin, např. ručníky, ložní prádlo, čalounění na sedačkách. Dojde-li k jejich kontaktu s vlasy člověka, může veš osídlit nového hostitele. Veš si ale můžeme přinést i z čalounění kina, veřejného dopravního prostředku nebo z návštěvy zasažené rodiny.

Napadení se projeví v průběhu jednoho až čtyř týdnů po kontaktu s postiženým. Nepříjemné je svědění a pálení pokožky hlavy způsobené bodáním, sáním a pohybem nymf, či dospělých vší. Patrný je neklid dítěte, nervozita, v noci špatně spí, vzácností jsou zvětšené uzliny nebo zvýšená teplota.

Šíření vši dětské

Ideálním prostředím k šíření vší, jsou dětské kolektivy. Děti se při práci nebo hře nevědomě dotýkají hlavami. Vši se zdržují v oblastech za ušima a na zátylku, kde jsou nejlépe patrné. Poté, co se samička zabydlí na novém hostiteli, začne klást vajíčka, tzv. hnidy. Ty jsou bělavé, 0,8 mm velké, upevněné na vlas u pokožky hlavy zvláštním bílkovinným tmelem. Ten bez potíží odolává jakékoliv běžné hygieně vlasů.

Přibližně po týdnu po kontaktu s napadeným se začnou líhnout larvy, které okamžitě začínají sát krev. Pozvolna se mění v nymfu a ta následně v dospělého jedince. Tato přeměna trvá přibližně další týden. Dospělý jedinec přežívá celkem 3 až 5 týdnů.

Pokud se však veš ocitne mimo hostitele, ztrácí zdroj obživy a nemá na „přestup“ do jiných vlasů mnoho času. V řádu několika hodin se dehydratuje, ztratí schopnost sát a pohybovat se a zhruba do 24 hodin zahyne.

Z nedostatečné informovanosti mnohdy plyne neoprávněný pocit studu a viny, přitom s hygienou jedince toto onemocnění nemá žádnou spojitost. Veš spolehlivě přežije veškeré úkony každodenní hygieny, jakou je mytí hlavy, výživové prostředky na vlasy nebo česání běžným hřebenem. Rovněž barvení vlasů, trvalá nebo lak na vlasy vši nijak neodpužují!

Co dělat při napadení vší dětskou

1. Léčba proti vším je účinná jen tehdy, jsou-li ve vlasech opravdu živé vši, či nymfy. Lezoucí vši se zdržují na vlasech těsně u pokožky. Zjistíte je, když vlasy až ke kořenům postupně rozhrnujete. Spolehlivěji je najdete při vyčesávání vlasů nad vanou, nejlépe hustým hřebenem, zvaným „všiváček“. Hřeben táhněte směrem od temene hlavy dopředu, těsně při pokožce. Vyčesané vši padají do vany nebo zůstávají na hřebeni. Vyčesávání musí trvat 3 až 5 min (dospělé vši a starší larvy jsou velké 2 – 3 mm, nejmladší jsou 1 mm dlouhé, světle zbarvené a snadno se přehlédnou). Takto vyčesané vši usmrtíte spláchnutím horkou vodou nebo postříkáním dezinfekčním přípravkem.

2. Pokud naleznete živé jedince, naleznete zřejmě i hnidy, zejména za ušními boltci a na týlu. To, zda je živá poznáte pouze jejím stažením z vlasu a rozmáčknutím, např. mezi nehty. V případě, že hnida hlasitě lupne, je živá. Pokud ne, jednalo se již o vylíhlou nebo mrtvou. Hnidy, které nelze vyčesat, můžete odstranit malými nůžkami i s vlasem.

3. Zkontrolujte vlasy všem členů domácnosti a uvědomte si, kde všude se napadené dítě pohybovalo.

4. Vše, co přišlo do styku s hlavou dítěte, vyperte. Nezapomeňte na aktuálně nošené oblečení, které se svléká přes hlavu, mikiny, svetry, pyžamo, ložní prádlo, oblíbený spací plyšák, gumičky do vlasů, látkové čelenky, šátky, ale i polštářky na sedačce nebo opěrná místa sedačky a opěrky hlavy v autě. Vše lze ošetřit i horkou párou např. z napařovací žehličky. Důležitá je i hygiena kostýmů, dresů a jiných částí oděvů, které si děti mezi sebou půjčují. Určitě nic nedávejte do chladna! Naopak, zvýšenou teplotou vši dehydrují a umírají.

5. Dítě by nemělo navštěvovat jakýkoliv kolektiv až do úplného vyřešení problému. Rodiče jsou povinni nahlásit napadení vši ve škole a v kolektivech, kde se dítě v období posledních dvou týdnů pohybovalo (školní družina, kroužky DDM, ZUŠ). Škola a ostatní instituce musí následně informovat i rodiče ostatních dětí.

Nezbývá než doufat, že stejně zodpovědní a důkladní budou i ostatní rodiče.

Léčba

Nejjednodušším řešením je ostříhat vlasy na délku do 1 cm, v takto krátkých vlasech vši žít nemohou. U dívek je však toto opatření nepříjemné. U nich raději volíme různé vlasové přípravky. Kromě speciálních šampónů lze využít i přípravky na přírodní bázi s obsahem Tea Tree Oil (pozor – nesmí se dostat do očí). Dají se zakoupit rovněž chemické přípravky s insekticidy, ale u nich se často vyskytuje rezistence vši na přípravek. Použit lze např. desinfekční šampon Parasidose, Jacutin Gel, Diffusil H sprej nebo i jiné preparáty, o kterých Vás nejlépe informují v lékárně nebo drogerii.

Pokud se rozhodnete pro použití insekticidních prostředků, použijte je přesně podle návodu. Zejména dodržte dávkování. Pokud vši nehynou, jsou již na tuto chemikálii rezistentní. V žádném případě nezvyšujte dávky, škodili byste postiženému, ne vši.

Významná je i mechanická léčba, tedy vyčesávání hnid "všiváčkem". Nutností je prohlížet hlavu dítěte každý další den a 8. – 10. den zopakovat ošetření dezinfekčním šampónem. Nezapomeňte vydezinfikovat i sponky, kartáče a hřebeny, případně vysát koberce a setřít podlahy, aby se dítě vracelo do čistého, nekontaminovaného prostředí.

Upozornění - k léčbě nesmí být použit petrolej! Je sice účinný, ale případná alergická reakce na něj může ohrozit život dítěte.

Použité zdroje:

<http://www.zdravotnimagazin.cz/lecba.5/vsi-ves-detska.7628.html>

<http://www.uzdravim.cz/ves-detska.html>

<http://ves.ordinace.biz/>

<http://www.nunynek.cz/ves-detska-a-jak-na-ni/>